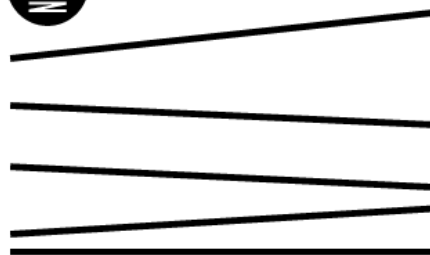

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

beskrevet af en Christelig-Meenende.

Den i den ganske Verden bekiendte Ertz-
Sortkonstner og Troldkarl Doctor Johan Faust
og hans med Dievelen oprettede Forbund
forundringsfulde Levnet og forskrækkelige
Endeligt

Udgavebetegnelse | Edition Statement:

Paa nye efterseet og alle modtvillige Syndere
til en hiertelig Formaning og Advarsel til
Trykken befordret /

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Haderslev : at bekomme i Bogtrykkeriet, 1775
46 s.

Fysiske størrelse | Physical extent:

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

Doctor Johan Fausti

Levnets Beskrivelse.

1775.

58, - 451.

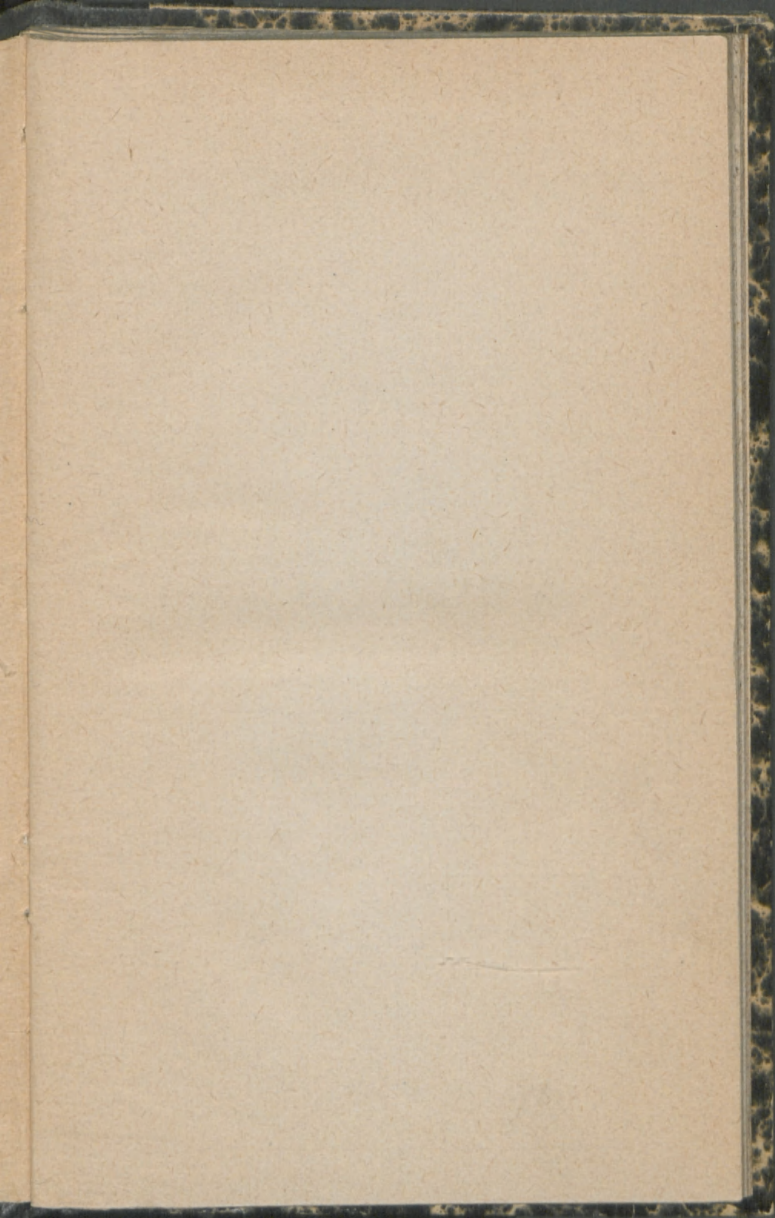
DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 58 8°

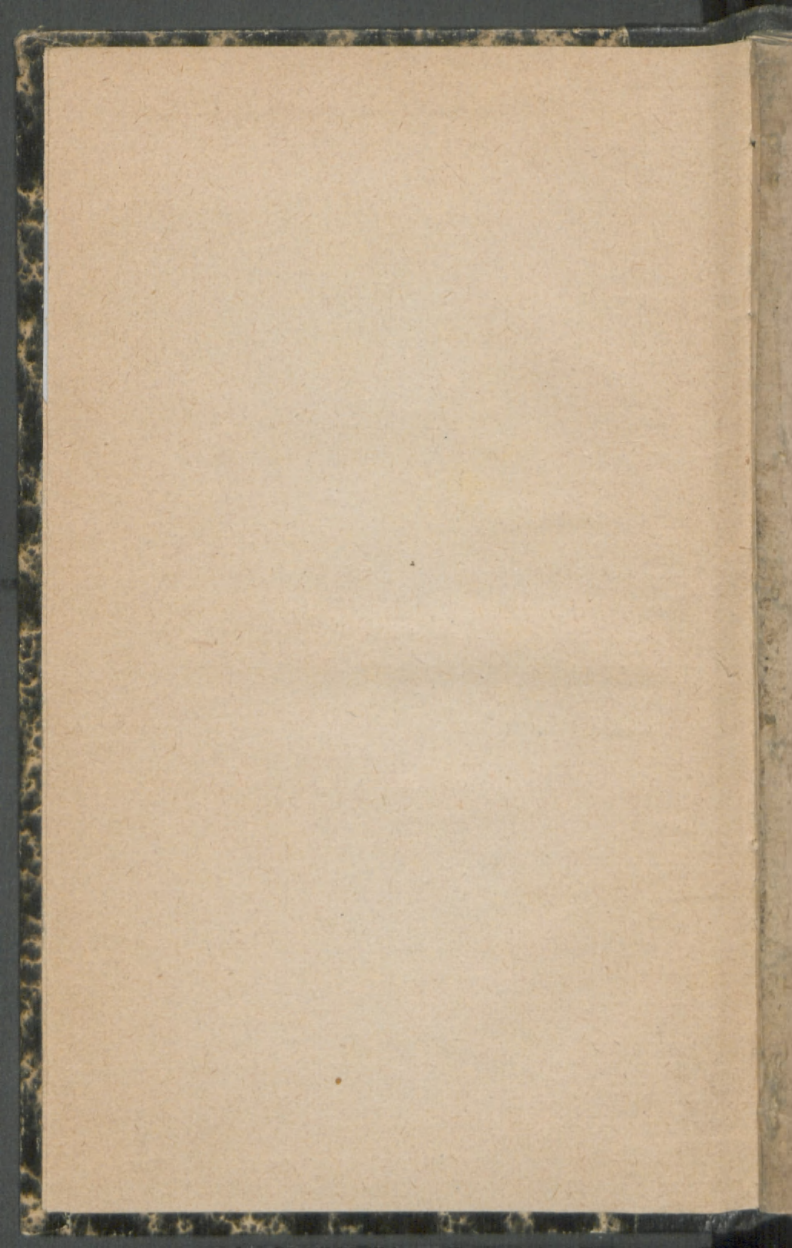

1 1 58 0 8 14899 X

+ REX

Den
i den ganske Verden bekiendte
Erk-**S**ortkønsner og Trøldskarl
Doctor

Johan Faust

og
hans med Dievelen oprettede
Forbund
forundringsfulde Levnet
og forstræffelige Endeligt
Beskreven af en Christelig-Meenende

Paa nye efterseet
og alle modvillige Syndere til
en hiertelig Formaning og Advarsel
til Trøkken befordret.

Oversat af det Tydske Sprog
ved

N. A. B.

Haderslev,
at bekomme i Bogtrykkeriet. 1775.

Disse Vers

staaer

som et Overskrift over tvende Billeder
i Auerbachs Kielder til Leipzig.

1. Udvendig.

Der Doctor Faust zu dieser Frist
Aus Auerbachs Keller geritten ist
Auf einen Faß mit Wein geschwind,
Welches gesehn viel Mutterkind.
Hats durch sein subtil Kunst gerhan,
Davor empfangen des Teufels Lohn.

2. Indvendig.

Vive bibe obgrægaremor Fauste
Cujus & hujus Foenæ aderat claudio
Hæc asterat ampla gradu.

Anno MDXXV.

Upartiste Læser!

Særværende Blade skulde
billig enten med uigien-
drivelige Beviser stadfæste
den Histories Sandhed om den,
over den ganske Verden bekjendte
Sortkonstner, Doctor Johan
Faustus; eller, om dette ikke var
mueligt, da at legge den galante
Verden samme Histories Falskhed
klarere for Øyen, hvilket just ogsaa
var mit Øyemerke i Begyndelsen.

Men siden der er saa utallig mange
Skrifter med og imod derom ud-
komne, hvilke til Deels med Forsæt,
Deels af en Hændelse, røre denne
Materie, og ikke uden Forundring
mange af de Lærdeste i vore Tider
herudi have lidet Skibbrud; saa
haver jeg udsat dette til enhver
Skionsomhed, og alleeneste tilsam-
mendraget de om hannem fortalte
Fata: paa det jeg kan fyldestgøre
en Deels Begiering, som have
ønsket sig, at have hans Levnets-
Beskrivelse alleeneste paa nogle Aars.

Denne Johan Faust skal være barnsfød
i den Anhaltiske Markers: Dye
Sonwedel af fromme, men derhos
fattige Bønderfolk. Herimod skal
han have haft en velformuende Fætter i Wir-
tenberg, som haver været hans Farbroder,
hvilken hannem, forinedelst hans skarpsindige
Hoved, siden han selv ingen Livs:Arvinger
havde efterladt sig, som sit eget Barn haver
opdraget, og holder saa flittig i Skole, at han
med tiltagende Alder kunde besøge Academiet
til Ingolstadt, og efter nogle Aar, tilligemed
elleve andre Candidater, ikke med en ringe
Berømmelse om hans gode Forhold, tage imod
Magistergraden. Men den paa de Tider i den

Papistiske Formørkelse for Lutheri Reformation i Svang gaaende Signerie, Besværelse og Bandsættelse, førte ham snart paa andre Tanker, at han lagde sig efter de overtroiske Characterer, og paa Høitidsdage, naar Soelen om Morgnen tilig gik op, brugte det saakaldte Tusmørket om Morgnen. Hvortil maae have gjort meget den slemme Omgiængelse med letsindige Folk og hyppig omsværmende Tartare, som han holdt sig flittig til, medens han vilde lære Chiromantien af dem. Han forandrede og aldeles sit Studium Theologicum til et Studium Medicum, og under denne Forevending bestyrede han sig paa Himmels Løb, og lærte at udforske, at stille Nativitet, og tragtede efter, at kunde forkynde Folk, hvad dem skulle vedsfares. Hvorudi han bragte det temmelig vidt, og blev omfider en god Prognosticant, der, i Besynderlighed ved at skrive Calendar eller Almanacker, gjorde sig navnkundig.

Hans Forældre tilligemed hans Fettes ansaae vel med Misforstaaelse denne hans Forandring; men han vidste strax at give dem en god Tanke om den ellers i sig selv høystnyttige Medicin og Astronomie, og at overtale dem, at han var ligesom fød dertil, og meget meere beqvemmere, end til Theologien; hvilket Univerfiteret til Ingolstadt, efter hans Begiering, selv haver attestet, og efter tre Aars Forløb
gjort

giort ham til Doctor Medicinæ, hvorpaa dog mange tvivle, endogsaa de, som nogenledes troe denne Historie.

Nu er det ikke at nægte, at han jo den Tid, i Henseende til sin Sluttighed, havde meget Got paa sig, hvilket forblindte Folkets Øien, i det han maatte skule sit ugudelige Ønemærke, saafremt han ikke vilde lade tage sig det feede Strykke af Munden. Men saa snart som hans Fetter havde lukket Øynene til, og han var nu selv bleven Herre over denne store Rikdom; saa overgav han sig til al Bellyst. Og som han, formedelst en mærkelig Aftagelse udi sin Formue, maatte undslaae sig fra det liderlige Selskab; saa lærte den stammelige Lediggang ham at optænke de Middel, hvorledes han kunde gjøre sig lykkelig i Verden, ved at oprette en Pagt med Dievelen. Til hvilken Ende han indkjøbte, borgede og udstrev alle slags Astrologiske, Chiromantiske og Necromantiske ic. Skrifter, hvoraf er bleven funden et stort Tal efter hans forfærdelige Død. Dog, forend han begyndte med at citere Aanderne, søgte han først efter, at erkjendige sig om sin Complexion, om den skulde være ham geneigt og befordrerlig, eller hinderlig, til at naae hans Maal; eftersom et Menneske er altid lykkeligere, og bliver snarere Aanderne vaer, end det andet. Derfor læste han flittig i Korastre om Ascendenten: og

Descendenten-Alander. Besynderlig betragtede
 han sin Fødselsstund med den da regierende
 Srierne med sin Influence, og befandt, at han
 ikke alleeneste var begavet med et h.rligt Inge-
 nio, men endog, at Alanderne skulde have en
 særdeles Begaagenhed for ham; hvorudi han
 endnu meere blev styrket, da han nogle gange
 efter hinanden saae i sin Stue en selsom Skygge
 fare over Beggen, og om Natten saae i sit
 Sovestue mange Lys ligesom flyve frem og
 tilbage indtil hans Sengested; hørte og ofte en
 ganske sagte Røst, hvorover han ret glædte sig.
 Alleeneste han havde ikke den Dristighed, at
 tiltale dette indbildte Syn; men mente at be-
 komme større Lys ved det Chrystalglas, som
 han havde tilhandlet sig af den berømte Chry-
 stalseere Christopher Hallingern. Hvorpaa
 han begav sig en Dag, da det var meget klart
 Vær, paa en Korsvej, som havde fem Gange,
 og laae en halv Mil fra Wittenberg, og blev
 der den ganske Eftermiddag; hvor han ved
 anbrændende Nat forfærdigede en Kreds med
 mange selsomme Characterer tilligemed tvende
 andre Cirkler, og forvandede Midnats-Tiden
 i Spejls-Skov. Da det nu efter hans Ønske
 kom dertil, tog han sin Tilflugt i den middelste
 Cirkel, og citerede Dievelen, ikke med en ringe
 Misbrug af Guds Navn. Men i Steden for,
 han skulde have ladet sig see i en Persons Skik-
 kelse, præsenterede der sig en gloende Kugle,
 hvilken

hvilken sprang i tu nær ved Cirkelen med et forførdeligt Knald, og foer op i Luften med en Jibstraale, saa at han snart derved var bleven affkræftet fra sit ugudelige Forsæt.

Dog alligevel continuerede han sin Besværelse med meget haardere Ord, og blev paa nye igien forførdet ved en forfærfelig Stormvind og nogle Hester og Bogne, der som en Eynild foer forbi hans Cirkel, og overhyllede ham aldeles med Støv, saa at han ønskede sig vel hundrede gange, at have været mange tusinde Mile derfra.

Imod al Forhaabning saae han et Evgælle vandre omkring Kredsen, (ved hvis Aabenhærelse han fik nogen Mod igien,) og raabte al samme: "Det skulle kunns frit ud bekiende, om "det vilde tiene ham eller ikke,, Hvilket Aanden lovede at giøre hans ganske Livstid, med de Vilkaar, at han vilde indgaae nogle Punkter, som den vilde foreholde ham. Saa vilde den og om Morgenens derefter aabenbare sig for ham i hans Huus, paa det de kunde tale omstændeligere med hinanden om denne Sag.

Gaustus tog ganske villig derimod, udtraadde Kredsen med sine Fodder, og vendte med Glæde igien til sit Huus, efterat han havde tilbragt trende Timer med Besværelser. Hvilket Løfte Aanden ogsaa efterkom i Middagsstunden,

den, efter mange ængstelige Ord af Faustus, og posterede sig paa adskillige Maader nær ved Dønen, indtil den endelig, efter en nye foregaaende Besværelse af Faustus, viiste sig i et Mennekehoved, og gjorde ham en meget dyb Compliment; men under den Forevending, at, eftersom den ikke var alt for langt fra ham, den da ikke vilde gaae videre.

Hvorover Faustus forbittrede sig, og skal have truet den endnu med langt haardere Besværelse, hvilket syntes at være den forbandede Aand ubehagelig, eftersom den var i samme Øjeblik hans Befaling lydig, foruden at den forårsagede ham nye Angst, i det han saae Kammeret staae udi lys Lue, som udbrede sig alle vegne, og Aanden forestilte Mennekehovedet, at have et Begeme saa lodden som en Bjørn, saa at Faustus blev nødt til, at bede Aanden gaae bort igien bag Dønen, hvilket og skeedte. Faustus spurte den vel derpaa: Om den ikke kunde paatage sig anden, end denne affhyelige og gruelige Gestalt? Men Aanden sagde Nej dertil, fordi den var en Fyrste og ikke en Tjener i Hæbøde; dog vilde den stikke ham een, som skulde være ham efter Billie i al hans Begiering og Hjertens Ønske, dersom han vilde indgaae disse fem Punkter, som han optegnede, og underskrive dem med sit eget Blod. Og vare de samme saaledes indrettede: At han

1) Bilde

- 1) Vilde affige Gud og al Himmels Hær.
- 2) Bære alle Menneskers Fiende, beynderligen deres, der vilde straffe ham for hans onde Levnet.
- 3) Hvorunder fornemmeligen de Geistlige hørte, hvilke han ikke skulde adlyde, og
- 4) Ikke gaae i nogen Kirke, eller bruge Sacramenterne, saavel som og
- 5) Hade Egestanden, og hverken indlade sig deri, eller fuldbyrde noget Egestab.

Til Gratiat vilde den forskaffe ham hans gamle Livs al optænkelig Lyst, og gjøre ham til den høystforsænkede og berømmeligste Mand. Saa sød det sidste klingede i Fausti Dren, saa bittere og melancholiske Tanker bragte det første tilbage. Men hvortil forfalder ikke et Menneske, naar det engang har hengivet sig til Dievelen? Hvad Under var det da, at Faustus tog sig alting let, og alleeneste ansaae de letteste, som den anden og sidste Artikel, for tunge? Hvilken Tvivl han dog vidste snart at betage sig selv, og lovede, at legge den blodige Haandskrift paa Bordet; alleeneste at den i Fremtiden vilde aabenbare sig i en paatagen menneskelig Skikkelse, hvilket Manden ogsaa tilsagde, og derpaa forsvandt.

Faustus tog en Pennekniv, aabnede en lidet Aare paa den venstre Haand, og skrev med hans Blod og egen Haand denne høystfordømmelige Obligation:

Jeg

Jeg Johannes Faustus, Doctor, be-
 kiender her aabenbarligen, efter som jeg altid
 har fatter i Sinde, hvorledes Verden steds-
 har været begavet med alle slags Wijsdom,
 Dygtighed, Forstand og Høihed, og altid
 haver blomstret med høiforstandige Folk.
 Som jeg da af GUD den Skabere ikke saa-
 ledes er oplyst, og dog er beqvem til at lære
 Magia, dertilmed finder min Natur og de
 himmelske Influencer sig bevaagne; foruden
 dette er det vist og klart, at den jordiske Gud,
 som Verden plejer at kalde Dievelen, er saa
 forfaren, mægtig, stærk og dygtig, at der
 er ham intet umueligt. Altsaa vender jeg
 mig nu til ham, og efter hans Løfte skal han
 fyldestgøre og opfylde mig alt, hvad mit
 Hierte, Gemt, Sind og Forstand, begierer
 og have vil, og skal ikke sees Mangel paa
 noget. Og naar da dette er saaledes, saa
 forskriver jeg mig her med mit eget Blod,
 (hvilket jeg dog maae bekiende, at have an-
 nammet af Himmels GUD,) at jeg her-
 med holder det samme fal for denne jordiske
 Gud med dette mit Legeme og mine Lemmer,
 som mig ved mine Forældre ere givne, og
 alt hvad paa mig er, tilligemed min Siæl,
 saa jeg tilfiger mig ham med Liv og Siæl.
 Derimod affiger jeg, efter de mig foreholdne
 Artikler, al Himmels Hær, og hvad der
 kan være Guds Ven. Til Bekræftelse paa
 mit

mit Lofte vil jeg troelig efterkomme alt dette. Og efterdi vores oprettede Pagt skal vare 24 Aar, saa skal han da, naar samme ere forløbne og Tiden forfalden, have Magt til at angribe dette sit Underpant, Legem og Siæl, og derover at skalte og valte; og skal intet Guds Ord, ikke heller de, som saadant prædike eller foredrage, herudi gjøre nogen Forhindring, omendskönt de vilde omvende mig. Til Bitterlighed haver jeg bekræftet denne Haandskrift med mit eget Blod, og egenhændig skrevet den.

Om dette: O homo fuge! som var indgravet i hans venstre Haand, blev tre gange seet af ham, lader jeg staa ved sit Værd. Dog er der ingen Tvivl paa, at jo GUD vel haver gjort allehaande Forestillinger i hans Hierte, for at drage ham detsfra, dersom Faustus kun ikke forsætligvis havde staaet disse hellige Birkninger imod. Dievelen lod ham og ikke megen Tid tilovers, at overlegge det endnu engang udi, men hente Obligationen strax derpaa af, da den var bleven knap tør, og det i en graa Munkes Skikkelse; og lovede endnu engang, fremdes at sende den forbenaævnte lærde og forsæren Aand just i samme Klædning; hvilken ogsaa om Aftenen efter Maaltidstid, da alle Dørrene i Huset allerede vare tillukte, bankede paa hans Studerckammer, og efterat han havde bedet
den

den at sætte sig ned, og spurt, hvad dens Handtering var, afforte den sig al Herlighed for ham, og gjorde sig til en Menneſketjener. Men ſom den var en Spiritus familiaris, der gierne ville være i Menneſkenes Selskab, og ikke vel kunde imodſtaaſe ſin Principals Befaling; ſaa vilde den tiene ham troelig, han ſkulde kun, naar han havde ham nødig, raabe: Mephiſtophiles! ſaa ſkulde den ikke være langt borte; hvormed og Faustus var vel tilfreds, og dimitterte den ſaaledes for denne gang. Men ved den anden Tilſammenkomſt vilde han ſnart haſt den miſtænkt, forkaſtede den utilbørlige Klædedragt, og vilde aldeles have hengt den en Bield paa, at han kunde høre den komme, hvilket ikke anſtod Aanden; thi den expoſtulerede med ſærdeles penetrante Terminis med ham, ſaa at Faustus gav gode Ord, og ſøgte at formilde den.

Nu var hans førſte Sorg, efterſom hans Lebnetsmiddel var meeftendeels forræret, og derfor, da hanmerkede denne Mangel, greb til dette forrviolede Raad, hvorledes hans Huusholdning i Fremtiden kunde indrettes paa det koſtbareſte; hvilken Aanden ſtrar berog ham, og lovede at være Rok og Kiøldersvend. Han ſkulde kun forſkaffe ſia allehaande Kar, ſaa vilde den opfylde dem allesammen med den delicateſte Mad og Drikke. Ingen Pige kunde den lide, men en Famulum og gode Benner, med hvilke han

han hidindtil havde omgaaet, kunde den vel tillade ham efter Behag og til sin Tidsfordriv.

Angaaende Klæderne, da kunde han ligeledes derfor være uden Bekymring. Naar han hver gang om Aftenen tilforn lagde en Fortegnelse paa Bordet paa alt det, som han forlangede, saa skulde han Dagen derefter have alting til rette Tid. Hvilket Faustus flittig iagttog, og bekom af Aanden i det første Maaltid et ziirlig forgyldt Drikkekar til Foræring, hvortilmed han blev tracteret med sex til otte Rætter Mad, tilligemed nogle Slags Viine. Men hvem ønsker sig vel, at nyde slige forbandede Maaltider, hvilke aabne os Port og Dør til et asotisk og dievelsk Levnet; hvorudi Faustus er falden, og for disse Aarsagers Skyld var i Raab i den ganske Stad, saa at endog saa Aanden selv maatte formane ham til en indgerogen Leve-maade, og lod ham i egen Person bedre end tilforn bestille Alger og Eng? Hvorover hans Credit blev saaledes holden endnu noget vedlige, indtil han kom frem for Dagen med det vindingssyge Spillen, og begierede af Aanden en forstrækkelig Summa Penge, hvorudi denne ikke vilde bevilge, men var heftig derimod. Faustus maatte vel give gode Ord, dog frugtede det saa meget, at Aanden derefter ikke nogen Tid straffede ham. Herimod forbød den ham, at læse i den hellige Bibél, og at disputere om Troens

Troens Sager. Vilde han endelig læse noget,
 kunde han igiennemløbe Mosis første, anden
 og femte Bog, Jobs Bog, tilligemed de Apo-
 cryphiske Boger; og i det nye Testamente:
 Zolderen, Maleren og Lægen, (Matthæum,
 Marcum og Lucam;) men aldeles skye Psal-
 merne, Johannem og den veltalende Paulum.
 I Discureren kunde han tage Theamara om
 Concilier, Ceremonier, Messe og Stiærild;
 hvilket Faustus indgik, endskjønt ugierne. Dog
 var han ikke af den Kraft, ganske og aldeles at
 undertrykke hans Samvittigheds-Angest. Thi
 snart spurte han Aanden: Hvad for en Aand
 den havde været af Beayndelsen? Om der var
 mange onde Aander? Af hvad Aarsag Diev-
 lene vare udstødte fra GUD af Himmelen?
 Om Dievlene ogsaa havde en Orden og Regi-
 mente iblant sig, som verdslige Fyrster? Hvor-
 ledes Helvede var beskaffen? Om man skulde
 troe, at den var til eller ikke? Snart igien:
 Hvad Beskaffenhed det havde med Himmelen?
 Hvor stor Englenes Anseelse og Glæde derudi
 var? Hvor behagelig vores forste Forældres
 Paradiis haver været at ansee? Om Dievlene
 ligeledes haabede, engang at blive salige? En-
 delig brød han engang ud, og vilde vide, hvad
 Aanden vel havde gjort, om den havde været
 i hans Sted? Om Dievlene allerede, førend
 han indgik denne Pakt med ham, havde regieret
 og aandelig besat ham, som andre sikre og
 ugude-

ugubelige Mennesker? Hvorpaa Aanden imod sin Natur og Egenkab meget vel resonnerede, og fordoblede ham derved sin Siæls Bekymring. Men Fausti forstøtte og nu om Guds Naade fortrivlende Hierte lod endogsaa Dievelens egen Advarsel gaae forgieves igiennem hans Øren. Hvoraf vi lære at kiende Guds ubeskrivelige Barmhiertighed, at alle Creature, endogsaa Dievelen selv imod hans Villie, maae formane de affaldne Syndere til Omvendelse. Endda er det ryggesløse Menneske med seende Øren blind, og med hørende Øren døo, og imodstaaer alle den hellig Aands gode Tilskyndelser og Tillokkelser.

Faustus spillede Koglerie med sin lodne Hund, hvilken diverterede ham med sin overmenneskelige Kunst.

I hans Huus vare alle Kamre udjirede med smukke Tapetserier og denlige Skilderier. I tvende Stuer blev der funden den rareste Øvereensstemmelse af Fuglesang af allehaande syngende Fugle. Forgaarden saae man opfyldt med Capuner, Vender, Indianske Høns, Agerhøns og Hesselhøns, Kraner, Heyrer, Swaner, Størker, ic. allesammen af en usædvanlig Skønhed og Størrelse. Hans Lusthauge lignede fast Paradiis, hvilken ikke vidste af nogen Vinter; thi det ganske Aar grønnedes den med alle Slags Træer, formængte Løv og Græs.

B

De

De skønneste med mange Slags Druer behengte Viinstokker, hvilke hengte der Vinter og Sommer moedne, saavel som de prægtigste Tulipaner, opfyldte Josephsstave og Narcisser, tilligemed de mangfoldige Blomster og Roser, blev man der i stor Mængde vaer. I Indgangen af Haugen faldt der strax i Øynene de jirligen opvækkede Granat- Pommerantz- Limon- og Citron-Træer; derefter andre gemeene, som Kirsebær- Æble- og Pære-Træer. Og hvor kunde tælle alle Buske og smaa Berter efter deres Længde, hvor Træerne i et Øyeblik gave andre Frugter af sig, end Naturen medførte? Thi her bare nogle Pærertræer, tilligemed deres Pærer, Dabler; Kirsebærtræer Figner, og andre moedne Castanier, &c. Men den mindste Part, undragen hans Bekjendte, fik denne fortryllede Lystrevier at see. Thi omendskiont han ved sin store Kundskab i Astrologien og Mathematiken (hvorudi ingen paa den Tid har været ham liig) endogsaa i dette kunde præstere noget Synderligt; saa var dog denne forblindede Forestilling af en saa aldeles overnaturlig Virkning, at han maatte frygte, at Folket, i at kaste Øynene derpaa, skulde endnu blive meere styrket i den om hans Hererie fattede Mistanke.

I Astrologien søgte han derimod at giøre sig desto meere bekjendt, i hvilken han ved sin Aands Hielp erlangede af de andre Astrologis
det

Det Tilnavn, at kaldes den anden Zoroaster. Hans Prognostica og store Practica, hvilke han dedicerede til adskillige fornemme Herrer, stemmede alle overeens. I hans Almanak fandt man hvert Aar et nyt Bælt, hvilket var særdeles accurat i Betyrret; hvorved han meldte Tid og Time, naar dette eller det Tilkommende skulde skee, og advarede ethvert Herkskab, at tage sig vare for en forestaaende dyr Tid, Krig, Oprør og pestilentialiske Sygdomme. Han naaede ogsaa det, som han traagtede efter; thi alle holdt hans Ord og Skrifter for Dracula. Nærværende og Fraværende spurte ham til Raads, og begierede, at lade sig enten spaae af ham, eller stille deres Nativitet; hvilket sidste han bevilste iblant utallige andre med det eeneste Exempel paa den Prælat Alzolinus til Batavia, hvilken han havde sagt forud, at han snart skulde blive Cardinal, og fik derfor oversendt fra ham 200 Kroner, foruden en tjenstskyldigst Taksigelse, da dette blev fuldkommet.

Nu ville vi, førend vi gaaer til hans Livs forfættelige Endeligt, anføre nogle latterlige Pudser om ham, og gjøre Begyndelsen derpaa med den curieuse Rapport af trende unge Friherrer paa det Fyrstelige Bielager til Mynster. Disse bragte Faustus uden Bogn og Heste paa sin Rappe lykkelig frem og tilbage, uden een, som brød sin lovede Tausshed, og betakkede

sig tjenstlig, da man (som den Tid var brugelig)
 efter Fyrstens Befaling bragte ham ogsaa Band
 til Hænderne; og derfor blev han tilbage, ja
 aldeles maatte gaae i Fængsel: hvilken dog
 Faustus frelste Dagen derefter om Morgenens,
 for Dagen brød an, i det han herede Fyrstens
 Livvagt i en dnb Sovn, aabnede ved sin Konst
 Laas og Dørre, kastede sin Kappe omkring
 den endnu sovende Friherre, foer saa usformær-
 ket bort med ham, og ikke uden stor Blæde
 bragte ham til Wittenberg til hans Fettere,
 hvilke regalerede ham med en anseelig Foræring.
 Men saa store Summer, som hans Konst og
 Aanden bragte ham tilveie, saa stærk vilde
 Mangelen mangel gang indbryde; hvilket nødde
 Faustum til at optænke nye List og Rænker,
 efterat hans Mephistophiles havde gjort ham
 Afslag paa hans Begiering, og derfor i en af
 hans gode Benneres Nærværelse pakkede en
 Jøde an, at han paa en Maanedes Tid skulde
 forskyde ham 60 Rdlr.; han vilde igien tillige-
 med Renten tilstille ham dem med et taknemme-
 ligt Sind, (endskjønt Hiertet var langt derfra,)
 og i Fald dette ikke skeedte, maatte han, i Ste-
 den for et Underpant, holde sig til hans Fod;
 hvilket, endskjønt det var blot Skerz, Joden
 dog oprog for Alvor, og da Tiden var forløben,
 fordrede Sit igien, ja, endog med Magt, i
 tvende Joders Nærværelse, efterat han paa
 Fausti Begiering havde forelåst ham Obliga-
 tionen,

tionen, afløste sit Underpant, og med en paa-
lagt Salve stoppede Blodet paa Faustus, som
nu efter hans Meening var halv død. Men
Foden fortrød det for Faustus, derfor kastede
han Foden i Vandet. Hvilket gav Faustus
Anledning til at angribe ham med Ketten, og
blev Sagen paa en venlig Maade saaledes
forliigt, at begge Parter sagde sig af med de-
res Fordring.

Da nu disse Penge ogsaa vare fortærede,
saa maatte en Hestepranger, som holdt paa
offentlig Marked, holde for; hvilken han soldte
en lysebrun Hest, som han ved sin Konst havde
afrettet, og derved advarede ham, at han ikke
förend efter tvende Dages Forløb skulde ride
ud at svømme den. Men som han dog gjorde
det, og i at ride over Vandet nær havde blevet
druknet paa en Bust Straae; saa practicerede
Faustus sin Konst endnu engang, og lod sig
afrive et Been ved den forbittede Hestepranger,
Da han havde lagt sig til at sove paa Bænken
ved Døren. Men som han drog for hart til,
vaagnede Faustus op af den forstillede Sovn,
og skreeg forbarmeligen Jammer og Bee, saa
at Hesteprangeren slap Foden, og foer over
Hals og Hoved udaf Døren.

Fem Sviin, som hans Famulus Wagner
drev, hvoraf han soldte Stykket for fem Gyl-
den, bleve ogsaa, ligesom Hesten, forvandlede
til

til Strægevister, da Svinedriverne imod hans Befaling dreve dem ud at svømmes.

I Leipzig haver han ogsaa spillet et arrigt Puds, hvorhen han begav sig, for at besøge Messen, med nogle Poliske Adelsmænd, hvilke den Tid studerede til Wittenberg, og gjorde Faustum ofte Compagnie; hvorhen de da ved hans Konst kom gesvindt og uden Skade. Der løb strax en Hare tvært over Benen for dem, hvilket de udlagde som et ulykkelig Omen; dog hendtes dem intet, som kunde hindre dem paa deres Rejse. Da de nu havde beskuet Stadens Kostbarhed, og seet, hvorledes Riobmandskabet flourerede; saa bleve de i en Biinkielder vaer, at Kieldersvendene ikke kunde faae et Fad Biin derudaf, hvorover de havde deres Latte; hvilket endnu meere opirrede det desforuden grove Nobel, saa at de udstødte de bestiummeligste Ord imod dem, og forekastede dem, at de dog ikke med alle deres sportefulde Ord kunde faae det herud. Ja, Kieldermeisteren forhandt sig selv til, at skienke een af dem det Fad Biin, som virkeligen kunde præstere sine Ord. Hvoremed Faustus var strax tilfreds, reed op paa Fadet som paa en Hest, og drak det ud i et Vertshuus med mange andre Studenter.

Da Faustus var til Wien, lod han engang nogle af sine gode Venner byde til Giest, og havde ladet det bestille uden for Staden i et
nær-

nærliggende Bondehuus. Alleeneste det fælede ham paa Drikkekar; dersom de vidste Raad dertil, saa vilde han tractere dem vel. De havde og ikke nødig, at haste hjem om Aftenen; thi han kunde vel skaffe dem allesammen Herberge om Natten. Strax derpaa tog enhver nogle Drikkekar med sig, fornemmeligen Sølv- og forgyldte Bæggere, og kom paa det bestemte Sted tilsammen. Imidlertid fikkede Faustus sin Aand efter allehaande Potter og Krukker, og lod dem bære derud. Da de nu kom til Stedet, viiste han dem et propre Pallads, hvorudi, da de vare komne ind, alting var meget propre oppudset. Derpaa satte de sig til Bords. Hans Tienere bære kostelige Rætter og Drikke op, næsten en halv Time. Strax kom der nogle Jomfruer frem med Strengoleeg, som spillede saa hypperlig og deylig, at de i deres ganske Livstid ikke havde hørt nogen bedre Musik. Da de nu havde spist, begyndte de at dandse og drive allehaande Enstighed. Og som det gik ud paa Natten, begyndte de alle at sove hen, uden alleene Doctor Faustus, hvilken, da han saae sin Tid, begav sig derfra med de gyldene Bæggere og Drikkekar, og efterlod dem i Steden derfor lutter Potter. Da de nu om Morgen derefter opvaagnede, saae de, at de laae midt udi Gallien iblant lutter Tyve- og Skielmers Been, hvorover de særdeles bleve forskrækkede, og hialp hinanden igien ud af

Gallien, og gif hiem, forsværende, at de aldrig igien vilde gaae nogensteds til Giest, eller udi Drickelaug.

Da han ledsagede M. Moris til Erfurt, som derhen blev kaldet, har han ikke alleeneste fortalt de Erfurtiske Studenter paa en meget behagelig Maade af Homero de berømmeligste Gierninger om de Græske Helte: Menelaus, Achillis, Hector, Priamus, Alexander Magnus, Ulysses, Agamemnon og Ajar; men endog personlig forestillet dem, og gjort Slutningen derpaa til deres største Forstrækkelse med den forfærdelige Kæmpe Polyphemus, som efter udvortes Anseelse opslugte et Paar af et lidet Barn.

Ja, han haver aldeles indstillet sig der, efter deres Ønske, paa Altanen (eller Soalen) hos Stadsjunkeren om Natten, da Portene vare tillukte, og er kommen over Muurene fra Prag af, og haver igien været i Prag om Morgen derefter, før Dagen brød an; hvilket han forrettede ved sin graadige Hestes, eller rettere at sige, ved sin Aands Hielp.

Endelig lod han Folket paa Gaden ikke blive ufixerede, som: Da han til Brunsvig, hvor han besøgte en Adelsperson, der havde Svindsot, førte bort i Luften for en Bonde Hiulene af Bognen, og Hestene uden nogen videre Bevægelse maatte styrte ned; hvormed han

han lærte ~~den~~ Grobian, at omgaaes venlig med fremmede Folk, og skaffede ham snart den halve Dag at bestille, før han fik Hestene op igien, og fik hentet Hiulene fra hver Port, hvor de vare henflygne. For en anden Bonde aad han et ganske Læs Hø op, da han ikke vilde vige udaf Beyen for ham. Og atter for en anden et halvt Læs, i Steden for en Salat, og dette for en Hvid, (eller Løvepenning,) alligevel, da man besaae Skaden, beholdt enhver Sit. Endnu meget latterligere var det, da han opslugte en Bertshuus-Dreng med Skind og Haar, fordi han skienkede for fuld for ham, og af Skulskiedelen drak en god Pommerst Drik af Svalvandet paa denne feede Mund fuld. Strax derefter saae man Drengen igien sidde bag Ovnen ganske vaad; saa det stielvede og bævede alt det, som var paa ham.

I Wittenberg forblindebe han nogle Stuedenter, hvilke sloges med hinanden for hans Huus om en lersærdig Hore, og vilde gaae imod trende saaledes, at den eene ikke kunde see den anden; men nogle faldt over Steenene, og hug derudi; andre løb imod Beggen med Hovederne, og gjorde sig saaledes til Spectakler for alle.

Hvilket ligeledes paa en Høytidsdag hendtes nogle strigende Bønder, i det de uden for Stuen vel kunde tale, men ind i Stuen

med opspilede Munde intet kunde høre. Saaledes spillede han og Munden op paa Fæet i den Stad Heilbron, da det kom af Marken, og efter sin Maade brølede, og lod det ikke brøle, før det var forbi hans Boelig, saa at han selv maatte lee deraf, naar den eene Pige raabte til den anden: "En! Else, Anne, se, "haver din Koe ogsaa Munden opspilet?,"

Hvor stor en Forundring maae det ikke have været, da han i den Stad Borberg, som ligger paa et Bierg, greb fat med Haanden paa den i Skyerne siddende Regnbue? Og dersom det behagede Riobmændene, som renste til Frankfurter Messe, i hvis Selskab han befandt sig, da vilde han sætte sig derpaa, og saaledes fare bort.

Endnu kunde han ikke fordrage, at fire Tassenspillere i Frankfurter Messe, om de ikke overgik ham, saa dog gjorde ham det efter i mange Stykker. Thi disse hug hinanden over en paa Jorden liggende Dække Hovederne af; lod det af hugne Hoved vaske ved en Barberer, som dertil var bestilt; gav Hovedet i deres Hænder, som saae derpaa, og satte det igien paa Kroppen: da der udsprang en Lillie af det Hoved, som stod paa Bordet, og foreenede Hovedet og Kroppen tilfammen igien. Sligt var nu trende gange virkeligen bleven præsteret. Men som Mesteren ligeledes vilde vise sin Kunst derpaa,

derpaa, og allerede var falden ned paa Knæe, da gif Faustus usynlig til, og splittede Mestrens Illiestengel, og gif saa usformærkt derfra. Hvilket forarsagede, at han blev død, efterat de havde foretaget alting, som med de forrige, og aldrig meere kunde opvækkes.

Med saadan hans Hæxerie blev han snart kundig i Stæder og Lande. Hvorfore mange Gudsfrygtige og Lærde, og iblant andre en af hans Naboer, formanede ham, at han skulde afstaae fra sit dievelske Levet, gaae i sig selv, og giøre Bod. Men, høieste GUD! havde det været hans rette Alvor, og ikke en Cains og Judæ Fortrydelse; saa havde han bedre fuldt den hellig Aand, og gjort stærkere Modstand imod Dievelens Fristelser paa nye, end at Faustus igien skulde have overgivet sig til Satan, og haft nodig, med sit Blod at skrive den anden dievelske Obligation. Ikke heller havde han af en Helvedes Hevngierrighed været saa utaknemmelig imod denne gamle Naboe, som meente ham det saa vel for hans Siæl og Salighed. Thi omendstiont denne Guds Mand bespottede kunns Poltergeisten i sit Huus, og leende raabte til den: At han i sin ganske Livstid ikke havde hørt nogen skionnere Musik, end denne, hvilken den uden Tvivl havde lært i et Vertshuus af nogle fulde Bønder og Drikkebrødre, som aldrig vare rebrue; ja, spurte end
meere,

meere, om det var en Concerte? Dersom den behagede, at continuere med Moderne, saa vilde han synge Terten dertil. Sang derfor ganske igiennem denne uforligelige Psalme: Af Adams Fald er plat fordærv't &c. Og efterat den var til Ende, foer han videre frem imod den, og sagde: "Nu, Mester Satan! hvorledes besalder dig denne Psalme? Hvorfor haver du med din Englerøst ikke givet dig i et Fyrsteligt Høf, hvor man meere skulde æstimeret den, end jeg gjør? Du frygter vel for, at du skulde udstødes af Capellet, ligesom af Himmelen? Og dog alligevel vil du foruroelige Folk i deres Huse med din Konst, som er af ingen Bærdie. Gaae, gaae, du Skamflekke! Jeg siger: Gaae, gaae! og pak dig, og spar din skionne Sang indtil de Dødes Opstandelse; da alles Dommers Aabenbarelse skal sætte dig i saadan himmelske Capel, hvor Helvedes Euer skal slaae udaf Hullet."

Da nu Aanden vel blev tvunget til at vige, saa kunde han dog formedelst Guds Tilladelse ikke undgaae Dievelens mordiske Stræger; men bekom en hastig Afsmagt i Hænder og Fodder, saa at han derover inden et Mars Tid maatte døe. Og hvad skal jeg melde om Fausti eget Levneth? Var det ikke efter hans skinhellige Omvendelse meget ugudeligere, end tilforn? Thi nu abede han sig ikke alleeneste, men foruroeligede

uroelighed den Dag. I Gotha besmykkede han Valentin Hohenweyers Egteseng. Og da Berten derfor nødte ham til at rømme Huset, saa besvor han en Poltergeist derudi, som begyndte saadan en Poltern og Rumoren i Huset, at ingen vilde blive meere deri, ja Berten selv maatte overgive sit Bertshuus, og lade det staa ledig.

Endelig forbarmede han sig vel over en Præsteson fra Wasserborg, og antog ham til Samulum, formedelst den store Kuld og hans flette Klædedragt. Saadant gjorde han kun derfor, fordi denne Hoerunge var løben bort fra sin Fader, og sluttede tillige af hans Complexion, at han havde en skarp Hierne, og meget vel kunde skikke sig for ham. Saa haver og denne Christopher Wagner forbunden sig ligeledes med sit Blod til den saakaldede Aand Querbahn.

Der vare endnu flere af slige Fugle i Klosteret til Halberstad, som brugte den sorte Konst. Der blev Faustus kaldet til Abbeden, for derudi at proficiere endnu meere af ham. Men da Faustus holdt sig indgetogen, overlagde Abbeden med sin Aand, som han havde i et Chrystal: om Faustus meente det vel eller ilde? Af hvilken han fik til Svar: At han vel meente det got; dog gav han sig ikke blot for ham, eftersom han ogsaa rosende sig af denne Konst.

Bilde

Vilde han følge dens Raad, og derfor gjøre den frie fra dens Baand; saa skulde han bede om Fausti Hund, som ligeledes var en Aand, og vidste større Konster, end denne. Hvorudi endeligen Faustus, endskiont ugierne, gav sit Samtykke; dog ikke længere, end i otte Aar. Hvilken Termin Abbeden ikke oplevede, men ved en hidsig Sygdom blev Dievelen til Deel.

Endskiont Faustus nu vel blandede sig i alting, saa er det dog at undre over, at han spisede en af Adelen til Zwickau af med tomme Ord, og ikke vilde fordrive ham Nissen, da dog andre Froldekarle ved Guds Tilladelse, som os er ubekiendt, dette have forrettet; hvilket efter manges Meening snart er imod Christi Ord: "At intet Rige, som er ueens med sig selv, kan bestaae." Herimod drev sin egen Nød ham mangen gang til, at grave efter Skatter, naar Aanden ikke gav ham Penge nok. Og skal han, efter Aandens Indgivelse, have fundet i et gammelt forfaldet Capel ved Wittenberg en Skat i en Leerpotte, hvor der laae mange antændte Lys og en gloende Slange forvarer, hvilke han besvor, og tog Kullene hjem med, hvoraf der blev over 1000 Rdlr. i Værdie af Guld og Sølv-Mynt.

Og da Magistraten til Leipzig i en Paaske-messe beviiste den Cardinal Campego stor Værdi, og iblant andet anstillede ogsaa en Jagt, foer
Faustus

Faustus og Mephistophiles med mange Hunde efter sig i Luften, hvilket saaledes behagede den ærværdige Herre, at han blev om Aftenen hans Giest, og tilbød ham stor Værelse i Rom, dersom han vilde begive sig derhen, hvilket han dog afslod ham.

Dersom det er sandt, som fortælles om Maximilianus den Første, at han til Anspræk af Doctor Faustus har ladet sig vise Alexander Magnus med hans Gemahlinde, (ligesom Saul lod sig vise Samuel af Troldkvinden til Ender) af hvilke den første aabenbaredes: et kosteligt Harnisk, og gjorde en ganske dyb Reverens for Kæiseren; men den anden ydmygede sig for ham i en af himmelblaa Støvel med Orientaliske Perler bestykket Klædning, og havde endnu paa Halsen den Borte, som hun i levende Live havde haft. Saa har han og gjort sig ret lystig, da Faustus en Morgen tilig ufornødentlig tilreedte ham en forhejlet Sal, som overgik Fausti Hauge, men varede ikke længe. Og han har været heel fornøjet, da der i den store Spisesal brusede en Skye ind, som om det vilde regne, men strax derpaa forblandede sig til Hvidt og Blaat; hvorved var at see en fuld Maane og alle Stierne i skønneste Klarhed, og Soelen, som ret straalende igiennem Skyerne, og formerede en Regnbue over Kæiserens Taffel, og tilsidst, da Kæiseren stod op, endtes med

Torden

Torben og Lynild. Saa maae man blive forbauset over, at denne glørværdigste Keyser ikke haver haft nogen Afstøpe derfor.

Just ved dette Hof haver han efter andres Overtalelse gjort en Ridder, Baron af Hardt, til den anden Actæon, da han saae udaf Binduet, og faldt i Sovn; hvorover han vilde hævne sig, men løb derover endnu værre an. Thi da han faldt an paa ham med en Hob Røttere i Harnisk, forherede Faustus dem, commanderede dem, og gjorde Ridderen med hans Folk til Fangne; men lod dem løs igien, efterat han havde givet dem andre Bevæhrer og andre Heste for deres egne, hvilke, saa snart de kom i Vandet, bleve til Straaevisser.

En anden Friherre, som residerede til Helsta ved Eisleben, vidste han venligere at begegne. Thi han forskaffede ham en skion Musik af alle haande Fugle, og lærte to af hans Fuglesængere, hvorledes de af Fuglenes Skrig, Flugt og Visben, kunde domme om tilkommendes Vel- og Væestand; hvilke Fugle ere alle efterhaanden bortfløjne to Aar for Fausti ynkelige Endeligt.

Den frugtsommelige Grævinde af Anhalt stillede han strax hendes Lystsyge efter frisk Frugt. Thi hans Aand fyldte under Maaltidet trende Solvfade, som vare satte for Binduet, med Biindruer, Æbler og Pærer. Ja, da han tog Afsked,

Afskeed, præsenterede han dem paa Rambangel
et Slot med Vandgraver omkring; i hvilket
Band vare Svaner, Henrer og Vnder; og i
Gaarden Alber, Marekatter, Bjerne, Raador,
Strudser og deslige. Derpaa satte han en
herlig Frokost for dem, hvorved var at høre
den allerbehageligste Instrumentalmusik. Dog
før det høye Selskab reyste bort, hørte de en
stor Knald, og saae dette skionne Slot at for-
tæres af Ild. Men dem paakom saadan en
Hunger, at de paa nye igien maatte spise Frokost.

En Adelsperson fra Dresden, som for sit
Slaverie havde forlovet sig med en Frøken,
skal Nanden have hent af Tyrkiet, da Faustus
af Medynk hørte, at man holdt ham for at
være død, og allerede havde givet Bruden bort
til en anden; ved hvis Tilkomst Egteskabet
blev adskildt, eftersom denne beviste, at han
tilforn havde været forlovet med hende, og den
hidindtil værende Mand var ved Fausti Konst
bleven gjort udygtig til Egteskab.

Da Faustus engang var til Wien, paa-
kom ham en Lust, at seyle ud paa Donau; gif
derfore ud til Stranden, og spurte: Om der
ikke var et Skib, som vilde gaae til Regensburg?
Hvorpaa han bekom til Svar, at om anden
Dagen skulde der gaae et bort. Derpaa gif
han hjem, og kom igjen paa den bestemte Dag.
Som han saae, hvorledes de spændte en stor
E
Hob

Hob Heste for Skibet, som skulde trække det op, spurte han: Hvad dette, at spænde Heste derfor, skulde betyde? Hvorpaa Skibsfolkene svarede ham: At det var for, at trække Skibet op. Da begyndte han at lee, sigende: At man ikke behøvede slig Daarlighed; man kunde faae det meget lettere op uden Heste. Hvorpaa Skipperen blev vred, og spurte ham: Paa hvad Maade han vilde forrette dette? Faustus sagde: At han havde en Abe, som alleene skulde trække det op. Derpaa svarede Skipperen: Han skulde ingen Nar-gjøre af ham, han var ikke et Barn, eller han vilde vise ham noget andet. Faustus sagde: Han skulde troe ham, at hans Abe vel kunde gjøre det. Og til et Vidnesbyrd tog han 50 Rdlr. op, sigende: Hvo der havde Lust at vædde, kunde sætte ligesaa mange Penge derimod. Da en riig Riibmand saae dette, sagde han til Faustus: Han maatte have mange Penge tilovers, siden han pralede saa dermed. Det maatte visselig ikke falde ham suurt, ellers tog han dem maaskee bedre i Agt, og vovede dem ikke paa umuelige Ting saa let hen. Da svarede Faustus: Dersom han havde Mod, da skulde han væt de med ham. Riibmanden sagde til Skipperen: Jeg seer vel, at Pengene brænde ham Laaret; jeg vil forminde ham dem lidet. Satte derpaa ligesaa mange Penge dertil, og gav Skipperen fem Rdlr., at han lod Hestene spænde fra. Hvorpaa Faustus spændte sin Abe

for,

for, som da trækkede Skibet saa gesvindt, at de alle forundrede sig derpaa. Bessynderligen klaaede Kiobmanden sig bag Øret, at han paa saa unyttig en Maade havde tabt sine Penge.

Paa en Fastelavn drak Faustus med nogle Studenter ud paa Matten, og foer paa en Scie, hver paa et Trin, hen i Biskoppens fra Salsborgs Biinkjelder, hvor de tømmede et Glas efter det andet, indtil Kielderimesteren kom derover, og skieldte dem for Tyve. Men da de droge bort, og stak hver en Flaske Biin hos sig, tog Faustus ham i Haaret, førte ham fort med, og satte ham i den høieste Toppe af et stort Træ, hvorfra han med stor Møje og Arbejde blev nedtaget. Dagen derefter vilde de begynde det igien, som de havde ladet det i Gaar, men fandt hos Faustum ikkun et Strykke laagt Drekiød. Dog ved deres Tilkomst forskaffede han formedelst sin Alen de delicateste Spiser, hvoriblant der stod imellem tvende Streege ogsaa et Kalvehoved, hvilket, da en Student paa Fausti Begiering skulde skiare det i ru, begyndte at skrige: Au! au! au! hvad haver jeg giort dig? Derpaa lod sig høre den allerbehageligste Musik, saa at Glassene hoppede og sprunget derved. Derefter lod han Hanen i Huset bringe ind, hvilken han gav at drikke, at han pibede naturligen til Dands, saa Potterne, som vare satte i Stuen, dandsede, og maatte støde an

paa hinanden, indtil de sønderbrød. Endeligen kom der en gammel Albe, og drev alting ud. Da man nu skulde spise Aftensmaaltid, staa Faustus en Stang udaf Binduet, hvorpaa der satte sig Trøster, Lærker og Kramsfugle, hvilke de toge, plukkede, og tilreedte sig dem.

Torsdagen efter Fastelavn kom de igjen, og Faustus tracterede dem ligesaa herlig, som de forrige Dage. Hvorved iblant andre Østigheder dandsede ogsaa tretten Aber, og sprunget derefter udaf Binduerne. Endeligen besluttede de dette Larvespil med en Slædefart. Thi efter som der den Dag var falden en stor Sne, saa gjorde han ved sit Hexterie en stor Slæde i en Drages Skikkelse, paa hvis Hoved Faustus sad, og Studenterne midt udi. Men paa Haslen gogtede fire pudseerlige Aber, iblant hvilke een blæste paa en Skalmeyne. Slæden løb af sig selv, uden Hesters Hielp.

Ved saa stort et epicurist Levet kunde det sandelig ikke være anderledes, end at Faustus jo imod sit Løfte maatte faae Lyst til Kvinder. Han forliebte sig ogsaa i en deylig dog fattig Pige, som riante hos en Kræmmere i hans Naboelaug. Men hun vilde intet tillade ham uden for Ægteskab, hvorforsø han var tilfunds, at ægte hende, og kom derover hart i Ueenighed med Aanden, endskiont han meente dog nok at trænge igiennem med sin Sag. Men da Hængs-

lene

lene paa Dørrene sprunge, og det ganske Huus
 stod i fuld Lue; saa blev han nødt til at ndimye
 sig for Lucifer, som præsenterede sig for ham,
 og at bede om Naade, hvilken han ogsaa er-
 langede, da han lovede en aldeles Lydigheid.
 Kort derefter fik han det af en særdeles Naade
 hos Lucifer, at han bekom den skønne Helena
 af Grækenland til Bielapperste, med hvilken
 han avlede en Søn. At denne Søn eller Guds-
 sel ikke var naturlig, som nogle statuere, men en
 blot Forblindelse, lærer os Faustus selv. Thi
 omendskönt han elskede vel denne underlagde
 Dievel (Sønnen) snart meere end faderlig;
 saa gik han ham dog forbi i sin sidste efterladte
 Villie, (vel vidende, at Moder og Søn var af
 lige Betskaffenhed, hvilke efter hans Død ikke
 længe skulde regiere i Verden,) og satte ind i
 hans Sted sin Famulum, som lignede ham i
 Ondskab, til at være fuldkommen Arving til
 Huus, Gods, Penge, allehaande Huusgeraad,
 Solobæggere, ic. med et Ord at sige, alt Løst
 og Fast skulde falde ham til, og det ved et Te-
 stament oprettet med Notarier og Vidner. I
 Særdeleshed recommenderede han ham, paa
 hans Bøn og Begiering, om han vilde være
 af lige Stand, Konst og Dngtighed med ham,
 sit Bibliothek, og deriblant sine Necromantiske
 Skrifter. Han forskaffede ham ogsaa en Aand,
 som kaldte sig Muerhahn, og lovede, at tiene
 Wagner i en Abes Skikkelse. Paa det han

nu efter hans Død kunde befale ham i en stedse
værende Erindring, og hans underlige Avan-
turer kunde blive kundgiorte i Verden; saa
skulde han tilsammen skrive alle hans Gata, som
hidindtil hendtes, hvori hans Auerhahn kunde
være til stor Tieneste, og ikke lade det komme
for Lyset, førend han qviterede disse Ord; hvik-
ket denne Wagner troelig skal have efterkommet,
og optegner alt det vi vide om dem. Iblandt
hvilke ere ogsaa trende Prophetier funden, som
Faustus skal have spaaet, i hvilke han har forud
forkyndet, hvad tilkommendes skulde skee i geist-
lig, verdslig og Huusstanden. Det var for
vidtlostigt, at efterforske, i hvad Bærdie man
kan holde sligt, og om Dievelen kunde vide
forud tilkommende Ting. Nok er det, naar vi
sige, at det var ham ganske let, at see Lutheri
Reformation forud, eftersom der i hans Tid
hortes den største Sukken under det haarde Aag
i Pavedømmet, og Præsternes ugudelige, ja,
sodomitiske Opførsel, havde Indseende fornøden.

Da nu Fausti 24 Aar ringere end en
Maaned vare forløbne, indfandt sig først ret
den bittere Døds-Angest, hvilken mættede
ham meget meere, end en Misbæder, som hvore
Øneblæk venter paa sin forkyndte Dødsstraf.
Ehi her forkyndte ham den Helvedes Lucifer
selv Dødens Dom, sagde ham sin Tieneste op,
og holdt ham hans Misgierninger for, hvilke
fortiente,

fortiente, at han, efter hans Obligation, skulde døe derfor med Liv og Siæl, og døe den timeslige og evige Død paa en forfærfkelig Maade.

Men at han ikke skulde tilskrive ham sin Fordømmelse, da stevnede han ham ind for Guds strenge Dom, hvor han kunde svare og gjøre Regnskab for, om han ikke havde Ret til det Pant, som han med sit Blod havde forskrevet ham; hvorover han snart vilde forgaae. Og endssiont Dievelen selv tiltalede ham, alleeneste for, at hans Bedrøvelse endnu meere skulde besvære Hiertet, og hans egen Famulus gjorde ham endnu nogen Forhaabning til Salighed, og derfor hemmelig vilde hente en lærd Magister til sin gode Herre, som med gudelig Trøst kunde staae ham bi; saa vilde dog intet hielpe.

Nu overlagde han først med Cains Forrybelse, hvad han havde gjort, hvorledes han nu i saa liden en Tid, ja, i et Øyeblik imod Evigheden at regne, havde forspilt den himmelske Glæde. Men det var uden Troen paa Christi Fortieneste, derfor er det ikke at undre over, at der fulgte ingen Trøst paa, da den Theologus tiltalte ham med Skriften, og beviiste ham, at, uagtet hans Synder vare saa store, at de ikke kunde være større, saa kom de dog ikke i det ringeste imod Guds uudsigelige Naade. Han skulde kun i Troens fulde Tillid holde Christi dyre udøsfede Blod imod den Hælvedes Morder,

og at det ogsaa havde borttaget hans Synder, og udslættet den blodige Haandskrift, som han havde udgivet.

Det lod vel, ligesom han lagde sig meget roeligere til Sengs. Men Dievelen, som vidste best, hvorledes det var med ham, spottede kun hans Fromhed, og gav ham det Raad, aldeles at tage en Munkeskappe paa, at han overalt kunde synes geistlig. Hialp det ham ikke meget, saa holdt det dog Folkets Dyne lukte, at enhver i denne korte Tid ansaae ham for ligesaa hellig, som tilforn ugudelig. Alleeneste han skulde ikke fornøye sig i noget forgieves Haab, hans Syndemaal var fuld, Guds Barmhiertighed og Christi Fortieneste havde han stødt med Fodder fra sig; hvorledes kunde han da fremdeles til egne sig sligt? Tilmed var han ikke saa meget bekymret for sin Salighed, som meget meere for sin Død, at den samme tog ham saa ganske hastig af denne behagelige Verden.

Hvilken af Dievelen gjorde Scrupel den Theologus Dagen derefter søgte igien at betage ham, og indgav ham, at han ikke skulde hylle for Dievelen, men frit ud bekiende, at han var en arm og stor Synder, som havde forrient en haard Dom. Dog stod det ikke til Dievelen, at indrette den efter sit gode Tylke. Han kunde vel forklage, men ikke fordømme ham. Og efterdi den himmelske Fader haver givet Menneskene

fene Jesum Christum til en Talsmand, der
 haver forløst os fra Synd, Død, Dievel og
 Helvede, og træder frem for os hos sin him-
 melste Fader med uafsladelige Sukke; saa hørte
 han og med til dette Tal. Derfor kunde han
 kun altid anklage, ja slet fordomme, om han
 kunde. Christus er her, som retfærdiggjør
 ham. Faustus derimod vendte Slutningen
 om, og troede, han havde gjort det for grovt.
 Gud kunde ikke, i Henseende til hans Ret-
 færdighed, ansee alle Ting med barinhierige
 Øyne, ellers maatte følge, at Dievlene skulde
 ogsaa faae Ende paa deres Qual. Hvorover
 denne Theologus ikke lidet blev forstræffet, og
 foreholdt ham mange Exempler af de groveste
 Syndere til Forbillede, hvilke alle havde erhøl-
 det Syndernes Forladelse. Og havde han end-
 skönt brudt sin Daabespagt, og pantsat Legem
 og Siæl til Dievelen, saa var det jo ikke hans.
 Altsaa kunde Dievelen desto mindre gjøre Til-
 tale derpaa.

Det havde og den Anseelse, som om Die-
 velen ikke satte meere saa stærk an paa ham med
 sine Fristelser, og Faustus læste flittig i Bibelen;
 hvorudi han havde optegnet sig de fornemmeste
 Hovedsprog om den tappere Modstand, som
 Tal gøres imod Dievelens Anfald. Men saa
 snart Dievelen disputerede med ham om Præ-
 destinationen, at Ugudelige og Fromme ere
 E 5 bleven

bleven skabte af GUD; og som han hverken var udvalgt til Salighed, ikke heller dertil udsæet af Begyndelsen, hvad vilde han da først forgieves plage sig? Det var engang vist, at den, som engang er udvalgt til det evige Liv, han kom derind, og kunde aldrig synde forsætteligviis. Og saaledes var det og beskaffen med de Forbømte, som ikke havde nogen Forløsning at glæde sig ved, de maae gjøre Got eller Ont, omvendes eller bære bort i deres Synder; i det GUD engang havde gjort denne Orden, og lader det blive derved. Vidste han ikke af hans egen Erfarenhed, at GUD ligesom sover, og aldeles ikke meere antager sig det menneskelige Kion? Og dersom han ikke vilde troe ham, da kunde hans Necromantik og Nativitetstillen selv overvidne ham, at han havde talt sandt.

Saa snart forsvandt al hidindtil forhaabede Andagt, og sluttede han af Astrologien, da alle Himmels Stjerner udviiste, hvad der skal hendes et Menneske af Got eller Ont, og sliig Lob varer til Verdens Ende, og Mennesket ligeledes er Guds Kreatur; saa fulgte deraf, at der var en Prædestination og Udvalgelse af statuere.

Men du tager fejl, maatte jeg sige, med den Geistlige, som troster dig. Thi deraf maatte følge, at GUD var en Liebhaber af Synden, og arrigste Fiende af vores evige Belsærd, hvilket

vilket er dog imod Skriften. Ja, alle hans
 Tillokkelser til Omvendelse vare forgieves, efter-
 som al Omvendelse intet kunde hielpe den, der
 var fordømt til Helvede, og Omvendelsens
 Efterladelse ikke kunde staae en Udvalt. Men
 det forstokte Hjerter er ikke at føre paa den rette
 Ben. Du klager, sukker og hylér, og dog
 alligevel tager du ikke imod din Saligheds rette
 Midler. Er det ikke nok, at Guds Barmhjer-
 tighed byder dig sin Hielpes evige Haand, og
 giver dig fire Ugers Rum til Bod? Sandelig,
 uden Guds hellige Anordning havde Dievelet
 aldrig forkyndet dig, at din Tid var forhaanden.
 Eller sig mig dog, var det en guddommelig,
 naturlig eller diævelsk Drøm, da du i Søvn
 saae mange tusinde Helvedes Aander træde ind
 til dig, som havde alle gloende Sværde i Hæn-
 derne, at giennemføre dig med; men en af dem
 raabte til dig: "Nu, Faustus! vi ere færdige,
 "at bringe dig engang til det Sted, om hvilket
 "du ofte har forlangt, at have meere Bide-
 "skab; men vi have villet spare det til nu. Nu
 "skal du selv see, hvad for en mægtig stor For-
 "skiel der skal være imellem de Fordømte og
 "Udvale, hvilket tilforn haver været dig som
 "en Fabel og Svagerte." Dog, hvad vil jeg
 spørge? Den, som ikke vil lade sig raade,
 staaer ikke heller til at hielpes. Det er ikke din
 rette Alvor. Gif din Omvendelse dig ret til
 Hjerter, du undslog dig vel ikke fra al Selskab,

og

og forbød vel ikke den Geistlige, at besøge dig oftere. Vil du i Eenheden henge desto bedre efter din Andagt, hvorfors siger du da ved et hvert Frostesprog: Det gaaer mig ikke an? Beedst du ikke, at, hvor Gierdet er lavest, kan man allerbest stige over det? Og naar Hiertet er beklemt med Tungsindighed, at det da i Eenhed desto før kan overvældes? Griber du dog selv efter Kniven, og vil tage Livet af dig. Men bie, bie! det bliver dig ikke saa got, du bliver forbeholden til en haardere Nat. Saaledes gaaer det alle forvandre Syndere, deres opvakte Samvittighed vil de stille ved et Selvmord.

Som nu hans forehavende Selvmord slog ham tvende gange feyl, saa gik Klagen og Sukken an paa nye igien. Han skreeg: "Gye, "du skammelige Dievel! hvor længe vil du "endnu opholde mig Fordømte? Ach, jeg arme "Menneske! jeg er ikke værd, at jeg skal see end- "nu op til Himmelen, eller at Jorden skal bære "mig, og dog alligevel lader man mig ikke døe. "O Evighed! o Evighed! hvor skæder Huden "mig, naar jeg tænker paa dig! Vil dog Tiden "allerede blive mig her for lang, hvad vil der "ikke da see hisset?,"

Endeligen vare der af 24 Aar neppe 24 Timer tilbage, da Lucifer just i den selvsamme Stikkelse, i hvilken han havde aabenbarret sig allerførst,

Levnets: Beskrivelse.

allerførst, vilste ham hans forbandede Obligation, og erindrede ham, at holde sig den følgende Nat særdis, at han kunde hente sit Underpant.

Hvorledes Faustus herved maae have været tilmode, kan man let slutte. Alting stridde imod hinanden, at han sad der snart allerede halv sjæleløs uden ringeste Gølelse, indtil han dog kom noget til sig selv igien, og snart vilde forgaae af Kleinmodighed; saa at endog hans hidindtil værende Aand Mephistophiles maatte opmuntre ham med disse Ord: Faustus! vær dog ikke saa forsagt, fordi du maae fare herfra. Tænk dog, om du endskjønt mister dit Liv, saa er der dog længe til, at du skal møde for Guds Dom. Du maae dog desforuden døe, det maae vare kort eller længe; og om du end levede nogle hundrede Aar endnu, om det var mueligt, saa kunde denne store Alder dog ikke unddrage dig fra Fordømmelsen. Døer du endskjønt som en Fordømt, du er det ikke alleene, ikke heller den første. Tænk paa Hedningerne, Tyrkerne og alle Ugudelige, som ere i lige Fordømmelse med dig, og skal komme til dig. Vær frimodig, og en forsagt, og overveen vores Overstes Forjættelse, som haver lovet dig, at du ikke skal lide som andre.

Du visse Trøst! og dog alligevel formaaer du, at stobe Faustus om i en ganske anden Form, og gjøre ham igien ganske glad.

Saaledes

og for
ofte

Saalebes lod han om Morgenens tilig i den Landsbys invitere Magisteren, tilligemed nogle Studentere, som havde været hans fortrøeligste Venner, tracterede dem der herligen, og bad dem at blive denne Nat hos ham, fordi han efter Aftensmaaltid havde noget Hemmeligt at aabenbare dem. Hvorudi de vare ham til Billie, og med stor Bestyrtelse maatte høre paa, at han vel fra Ungdommen af havde været begavet med et hørligt Ingenio, men ikke været dermed tilfreds, siden han var findet, at stige meget højere, og vilde overgaae andre. Hvorfor han har tagt sig efter den sorte Konst, og med Tiden er kommen saa vidt, at han haver erlangt en af de allerlærdeste Aander. Men slig Forvovenhed er faldet ud for ham til lutter Ulykke, og til et saadant Fald, at han som Lucifer er bleven udstødt fra Himmelen. Thi da Satan var villig i alting, saa havde han og let kundet erholde, at jeg pantsatte mig til ham med Liv og Siæl paa den allergudsbespøtteligste Art, hvilken Dag nu er forløben. Derfor maae jeg tage Afsked med Verden, og begive mig hen til Vinestedet.

Hvorpaa de vel tiltalede ham iglen med nye Trøst, men forgieves. Faustus havde allerede givet sig derudi. Derfor bad han dem om intet andet, end at de ikke skulde forstrækkes over den Bulder, der vilde skee i Huset. Han
alleene

